

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ САВДО ВА ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с.2013, №3, мод.186; с.2014, №3, мод.150)

(Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075, аз 8.08.2015 № 1216, аз 15.03.2023 № 1960)

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиро оид ба ташкил, танзим ва назорати савдо ва хизматрасонии маишӣ, инчунин фароҳам овардани шароити зарурӣ барои савдо ва хизматрасонии маишӣ бо мақсади қонеъ гардонидани талаботи истеъмолкунандагон ба мол, иҷрои корҳо ва хизматрасонии маишӣ дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Доираи амали Қонуни мазкур

1. Қонуни мазкур муносибатҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва субъектҳои хоҷагидорро вобаста ба ташкил ва амалӣ намудани савдо ва хизматрасонии маишӣ, инчунин муносибатҳои субъектҳои хоҷагидорро ҳангоми савдо ва хизматрасонии маишӣ танзим менамояд.

2. Муқаррароти Қонуни мазкур нисбат ба ташкил ва амалӣ намудани муносибатҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба савдои хоричӣ, савдо дар биржаҳои молӣ, инчунин хариду фурӯши коғазҳои қиматнок, объектҳои молу мулки ғайриманқул, маҳсулоти табиноти истеҳсолию техникӣ, аз ҷумла қувваи барқ ва энергияи гармӣ татбиқ намегардад.

3. Шартҳо ва тартиби фурӯши молҳои, ки муомилоти онҳо дар байни субъектҳои хоҷагидор маҳдуд аст, тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим карда мешаванд.

4. Муносибатҳои вобаста ба ташкили бозорҳои чаканафурӯшӣ, фурӯши мол дар бозорҳои чаканафурӯшӣ ва хизматрасонии маишӣ тибқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ танзим карда мешаванд.

Моддаи 2. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- молҳои истеъмолӣ - маҳсулоти дар шакли табиӣ ё коркардшудаи дар муомилот буда, ки онро инсон ҳамчун хӯрок истифода мебарад (аз ҷумла, маҳсулоти хӯроки кӯдакон, маҳсулоти хӯроки парҳезӣ), оби нӯшокии дар зарфҳо ҷойкардашуда, маҳсулоти спиртдор, оби ҷав, нӯшобаҳо ва нӯшокиҳои ғайриспиртӣ, ки дар асоси онҳо тайёр карда шудаанд, сақич, иловаҳои хӯрокворӣ ва фаъоли биологӣ;

- хизматрасонии табиноти истеъмолӣ - натиҷаи ҳамкориҳои бевоситаи байниҳамдигарии фурӯшанда (иҷроқунанда) ва харидор (истеъмолкунанда), инчунин фаъолияти шахсии фурӯшанда (иҷроқунанда) чиҳати қонеъ гардонидани талаботи харидор (истеъмолкунанда) ҳангоми хариду фурӯши мол, ташкил ва татбиқи истеъмоли маҳсулоти хӯроки умумӣ, хизматрасонии маишӣ ба аҳоли;

- маҳсулоти истеҳсоли худии корхонаҳои хӯроки умумӣ - таом ва маҳсулоти қаннодию кулинарӣ, нӯшокӣ, намудҳои нимтайёри онҳо, ки инсон истеъмол менамояд ва дар корхонаҳои хӯроки умумӣ мутобиқи технология ва дастури (ретсепти) тайёркунӣ тавассути коркарди сард ё гарми маҳсулоти озуқаворӣ истеҳсол шуда, барои фурӯши минбаъда ва ташкили истеъмоли он пешбинӣ шудаанд (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);

- савдо - фаъолияти шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ оид ба муносибатҳои хариду фурӯши молҳои истеҳсолгардида, коркард ё харидшуда, инчунин иҷрои қору хизматрасонии маишӣ вобаста ба фурӯши маҳсулот;

- феҳристи савдо ва хизматрасонии маишӣ - низоми ягонаи иттилооти давлатӣ, ки маълумотро оид ба субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ дар бар мегирад;

- савдои чакана - намуди савдо вобаста ба хариду фурӯши молҳои ниёзи истеъмолкунанда дар раванди қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти шахсӣ;

- савдои хурди чакана - намуди савдои чаканаи мол ва хизматрасонӣ, ки ба шароити маҳсули нигоҳдорию фурӯши мол ва хизматрасонӣ тавассути объектҳои доимӣ, инчунин бо ёрии объектҳои сайёри таҳти идоракунии умумӣ қарордошта, аз ҷумла павилйонҳо, дӯконҳои

хурд, автоматҳои молфурӯшӣ, аробачаҳои молфурӯшӣ, мағозаҳои автомобилӣ, автосистернаҳо, ки барои фурӯш таъин шудаанд;

- шабакаи савдо - маҷмӯи ду ё якчанд объектҳои савдо, ки таҳти идоракунии умумӣ қарор доранд ва бо тамғаи ягона ё дигар воситаҳои фардикунонӣ истифода бурда мешаванд;

- савдои яклухт - намуди савдои мол барои истифода дар фаъолияти соҳибкорӣ (аз ҷумла, хариду фурӯш) ё барои дигар мақсадҳо таъин гардида, ба истифодаи шахсӣ, оилавӣ, рӯзгор ва дигар намуди истифодаи инфиродӣ вобаста намебошад ва дар объектҳои савдои махсусгардонидашуда ё омехта ҳангоми мавҷудияти нуқтаҳои махсус анҷом дода мешавад;

- хӯроки умумӣ - фаъолияти шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ оид ба истеҳсол, коркард, фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ ва озуқаворӣ;

- корхонаи хӯроки умумӣ - объекте (тарабхона, қаҳвахона, ошхона, бар, комбинати хӯроки умумӣ, фабрикаи кулинару мактабӣ, сеҳи озуқаворӣ барои мусофирони ҳавопаймоҳо, ошхонаи парҳезӣ, вагон-тарабхона, қаҳвахона-автомат, автоматҳои обфурӯшӣ, буфет, мағозаи (шӯъбаи) кулинарӣ), ки барои истеҳсоли маҳсулоти кулинарӣ, кулчақандҳо ва фурӯши онҳо ё ташкили истеъмол пешбинӣ гардидаанд (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);

- дастури (ретсепти) таом ва маҳсулоти кулинарӣ - ҳуҷҷати асосии меъёрии технологӣ, ки ба ҷараёни технологӣ ва маҳсулоти тайёр талаботи ягона дошта, муайянкунандаи меъёрҳои харчи ашё ва маҳсулот ҳангоми тайёр намудани таом ва маҳсулоти кулинарӣ дар корхонаҳои хӯроки умумӣ истифода мегардад;

- хизматрасонии маишӣ - фаъолияти шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ оид ба иҷрои қору хизматрасонии пулакӣ барои қонегардонии эҳтиёҷоти маишӣ ё дигар эҳтиёҷоти шахсии истеъмолкунандагон мутобиқи номгуӣ хизматрасонӣ (ба истиснои гаравхона (ломбард) тибқи шартномаи хизматрасонии маишӣ);

- корхонаҳои хизматрасонии маишӣ - ташкилотҳои хизматрасон, ки фаъолияти онҳо ба қонегардонии талаботи аҳоли ба хизматрасонии маишӣ нигаронида шудаанд (устохонаҳо, ателйе, бунгоҳҳои қабул, хушқашӯй, ҳаммом, шустагарӣ, сартарошхона, суратгирхона ва ғайра);

- маркази логистикӣ - корхонаи махсусгардонидашудае, ки вазифаи асосии он аз ҷойгиркунонӣ ва нигоҳдории борҳо (молҳо), ба ҷо овардани расмиёти гумрукӣ ва хизматрасонии иттилоотӣ иборат мебошад;

- субъекти савдо ва хизматрасонии маишӣ - шахси ҳуқуқӣ ё соҳибкори инфиродӣ, ки мол ё хизматрасониро ба истеъмолкунанда бо роҳи савдои чакана ё савдои хурди чакана пешниҳод мекунад ва (ё) мефурӯшад, хизматрасонии хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маиширо ба аҳоли анҷом медиҳад, инчунин шахсе, ки хоҷагии ёрирасони шахсӣ дошта, маҳсулоти кишоварзии дар он истеҳсол ё коркарднамудаашро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон савдо мекунад;

- объекти савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ объектҳои доимӣ ва сайёр, бино ё як қисми бино, иморат ё як қисми иморат, ки барои савдои чакана, хизматрасонии хӯроки умумӣ, хизматрасонии маишӣ ба аҳоли, ҳисоббаробаркунии музднок бо истеъмолкунандагон ҳангоми фурӯши мол бо таҷҳизоти махсуси савдою технологӣ ҷиҳозонида шудаанд;

- объекти доимии савдо - бино ё як қисми бино, иморат ё як қисми иморат, ки бо пойдевори чунин бино, иморат ба замин мустақкам пайваст шуда, ба шабакаҳои таъминоти муҳандисию техникӣ васл мебошад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);

- объекти сайёри савдо - бинои муваққатӣ ё конструкцияи муваққатӣ, ки новобаста ба пайваст будан ё набудан ба шабакаҳои муҳандисию техникӣ дар қитъаи замин устувор намебошад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);

- объекти сайёри савдои хурди чакана - ғурфа, автосистернаҳо ва аробачаҳо, ки барои фурӯши мол ва ё маҳсулоти хӯроки умумӣ ва (ё) хизматрасонӣ пешбинӣ шудаанд;

- бозори фурӯши чакана - маҷмӯи молу мулк, ки аз қитъаи замини аз ҳудуди ҳамшафат ҷудо ва бо объектҳои дар он қарордошта, аксаран аз объектҳои шабакаи савдои хурди чаканаи дорои вазифаи мутамаркази хизматрасонӣ, идоракунӣ ва муҳофизатӣ иборат буда, барои

фурӯши молҳо (ичрои корҳо, хизматрасонии маишӣ) дар асоси нархҳои озоди бевосита ҳангоми бастанӣ шартномаҳои хариду фурӯши чакана ва шартномаҳои пудратии маишӣ муайяншуда пешбинӣ гардидаанд;

- бозори универсалӣ - бозори фурӯши чакана, ки дар он камтар аз ҳаштод фоизи миқдори умумии ҷойҳои савдо барои фурӯши як навъи мол таъин гардидааст;

- бозори махсусгардонидашуда - бозори фурӯши чакана, ки дар он бештар аз ҳаштод фоизи миқдори умумии ҷойҳои савдо барои фурӯши як навъи мол таъин гардидааст;

- бозори кооперативии кишоварзӣ - бозори маҳсулоти кишоварзӣ, ки он аз ҷониби ташкилоти мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шакли кооперативи истеъмолий ба қайди давлатӣ гирифташуда идора карда мешавад;

- бозори кишоварзӣ - бозори махсусгардонидашуда, ки дар он фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ ба роҳ монда мешавад;

- маъмурияти бозор - шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки ба субъектҳои соҳибкорӣ барои савдо ва хизматрасонии маишӣ шароит фароҳам меорад, ҷойҳои савдо ва хизматрасонии маиширо ҷудо намуда, феҳристи фурӯшандаҳои бозор ва феҳристи шартномаҳоро дар бораи пешниҳоди ҷойҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ пеш мебарад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);

- ҷойи савдо дар бозор - ҷой дар бозор (аз ҷумла павилйон, дӯконча, хайма, ғурфа), ки аз ҷониби маъмурияти бозор махсус барои фурӯши молҳо (ичрои қору хизматрасонӣ) ҷудо карда ва таҷҳизонида шуда, ба талаботи муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаи танзими савдо ҷавобгӯ мебошад;

- корти фурӯшанда - оВЕЗАИ сарисинагӣ оид ба маълумоти асосӣ дар бораи фурӯшанда, ки тибқи талаботи муқаррарнамудаи Қонуни мазкур аз ҷониби маъмурияти бозор ба фурӯшанда дода мешавад;

- феҳристи фурӯшандаҳои бозор - номгӯи маълумот оид ба фурӯшандаҳо, ки аз ҷониби маъмурияти бозор тартиб дода мешавад;

- феҳристи шартномаҳо дар бораи пешниҳоди ҷойҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ - номгӯи маълумот оид ба фурӯшандаҳо, пудратчиҳо ва иҷроқунандагон тибқи шартномаи басташуда бо маъмурияти бозор (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075).

Моддаи 3. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ

Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи савдо ва хизматрасонии маишӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 4. Принсипҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ

Савдо ва хизматрасонии маишӣ ба принсипҳои зерин асос меёбанд:

- таъмини амнияти озуқаворӣ;

- асоснок ва объективӣ будани тадбирҳои танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ;

- ҳамгироии механизмҳои танзимкунӣ бо принсипҳо ва меъёрҳои умумиэтирофшудаи ҳуқуқи байналмилалӣ ва созишномаҳои байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон;

- беасос даҳолат накардани мақомоти давлатӣ ба танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ;

- ҳифзи бозори мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз молҳои бесифат ва қалбакӣ;

- ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии субъектҳои савдо ва шахрвандон;

- таъмини муомилоти озоди мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмолий дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- дастгирии давлатии корхонаҳои хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ.

Моддаи 5. Танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ

Танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ бо роҳҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- муқаррар намудани талабот ва қоидаҳои ташкил ва амалигардонии он;

- танзими зиддиинҳисории савдо ва хизматрасонии маишӣ;

- таъминоти иттилоотӣ дар ин соҳа;

- назорати давлатӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- бамеъёрдарории техникӣ, стандартизатсия, тасдиқи мутобиқат ба талаботи санадҳои меъёрии техникӣ дар соҳаи бамеъёргии техникӣ ва стандартизатсия ва бақайдгирии молҳо, сертификатсияи дастури (ретсепти) таомҳо, маҳсулоти кулинарию қаннодӣ ва дигар маҳсулоти хӯроки умумӣ (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075).

БОБИ 2. ИДОРАКУНИ ДАР СОҲАИ ТАНЗИМИ САВДО ВА ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ

Моддаи 6. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ба салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ мансуб мебошанд:

- татбиқи намудани сиёсати давлатӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- таҳия ва тасдиқи намудани концепсия ва дурнамои давлатӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ, ки ба таъмини амнияти озуқаворӣ нигаронида шудаанд (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);
- муайян намудани мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- тасдиқи барномаҳо оид ба самтҳои афзалиятноки савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- тасниф ва истифода аз дигар усулҳои танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- тасдиқи қоидаҳои пешбурди савдо ва хизматрасонии маишӣ, инчунин пешбурди феҳристи онҳо;
- амалӣ намудани салоҳияти дигаре, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ муқаррар намудааст.

Моддаи 7. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ

Ба ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ (минбаъд - мақоми ваколатдори давлатӣ) дохил мешаванд:

- таҳияи пешниҳодот оид ба рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- иштирок дар татбиқи чораҳои таъмини амнияти озуқаворӣ;
- тасдиқи тавсияҳои методӣ оид ба таҳияи барномаҳои минтақавии рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- таҳияи пешниҳодҳо ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ, фароҳам овардани шароити мусоид барои истеҳсол ва фурӯши мол (хизматрасонии маишӣ) ва ғайи гардонидани бозори истеъмолӣ бо молҳо;
- ташаққул додани маҳзани иттилоотии ҷумҳуриявии давлатӣ оид ба бозори молҳо ва хизматрасонии таъиноти истеъмолӣ, инчунин муқаррар намудани санадҳои иттилоотӣ, ки барои ташкили маҳзани иттилоот дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳатман пешниҳод карда мешаванд;
- сари вақт огоҳ намудани субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

Моддаи 8. Ваколатҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ

Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ ваколатҳои зеринро доранд:

- гузаронидани мушоҳидаҳои иттилоотию таҳлилии вазъи бозори молҳои муайян ва анҷом додани савдо ва хизматрасонии маишӣ;
- таҳия ва татбиқи чорабиниҳои, ки ба рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ мусоидат менамоянд;
- таҳия ва татбиқи барномаҳои минтақавии рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ;

- тасдиқи нақшаи ҷойгиркунонии объектҳои савдо дар маҳалҳо мутобиқи нақшаҳои рушди минтақаҳо;

- ташаккули захираҳои иттилоотии шаҳру ноҳияҳо барои таъмини фаъолияти самараноки бозори мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмоли;

- бо назардошти шароити маҳаллӣ муқаррар намудани номгӯи намудҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳими молу хизматрасонӣ, ки барои фурӯш (ё хизматрасонӣ) дар объектҳои маҳсусгардонидашуда ҳатмӣ мебошанд, ташкили хизматрасонӣ ба гурӯҳҳои алоҳидаи шахсоне, ки аз дастгирии иҷтимоӣ истифода мебаранд;

- муқаррар намудани тартиби ҷойгиркунонии объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ бо назардошти шароити маҳал мутобиқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);

- муқаррар намудани речаи кори ташкилоту объектҳои савдо, хизматрасонии маишӣ ва намудҳои дигари хизматрасонии аз ҷиҳати танзим муҳим тибқи тартиби қонунгузорӣ (Қонуни ҚТ аз 15.03.2023 № 1960);

- ташкили омӯзиш ва пешгӯии талабот ба мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмоли, мушохидаи иттилоотию таҳлили вазъи бозори молу хизматрасонии таъиноти истеъмоли дар ҳудуди шаҳру ноҳияҳо;

- ташаккули захираҳои иттилоотии давлатӣ дар бораи бозори мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмоли дар шаҳру ноҳияҳо;

- таҳияи барнома ва муқаррар намудани талаботи ягона бо мақсади ороиш додани корхонаҳои бозори истеъмоли вобаста ба санаҳои муҳими давлатӣ ва ба таври мушаххас ҷойгир намудани иттилоот бо назардошти шароити маҳал;

- ташаккули захираи мол бо назардошти эҳтимолияти руҳ додани ҳолатҳои фавқулодда;

- ҳавасмандгардонӣ ва дастгирии татбиқи лоиҳаҳои сармоягузорӣ оид ба сохтмони марказҳои логистикӣ молрасонӣ, қабул ва нигоҳдории маҳсулоти кишоварзӣ, ташаккули гурӯҳи молҳо барои фиристодан ба субъектҳои хоҷагидори савдои яклухт ва (ё) чаканаи маҳсулоти кишоварзӣ ва озуқаворӣ;

- дастгирии ташкилотҳои кооператсияи истеъмоли, хоҷагиҳо ва кооперативҳои кишоварзӣ, ки дар маҳалҳо бо хариду фурӯш машғуланд;

- ҳавасмандгардонӣ ба кори фаъолони ва ҳамкориҳои муштараки субъектҳои савдо, молрасонӣ, гузаронидани намоишҳо ва ярмаркаҳо дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ;

- андешидани тадбирҳо барои ҳавасмандгардонии иқтисодӣ ва дастгирии сохтмон, ҷойгиркунонии объектҳои инфрасохтори иҷтимоӣ ва таъмини дастрасии субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ба молу мулкҳои давлатӣ;

- таҳлили нишондиҳандаҳои молиявӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва дигар нишондиҳандаҳои вазъи савдо дар минтақаҳои маъмурию ҳудудӣ ва самарабахшии тадбирҳои андешидашуда оид ба рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ;

- таҳия ва тасдиқи нақшаи ҷойгиркунонии объектҳои сайёри савдо бо назардошти таъмин намудани аҳоли бо майдонҳои савдо;

- мусоидат ва дастгирии ҳамачониба оид ба фароҳам овардани шароит барои фурӯши молҳои истеҳсоли ватанӣ;

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

БОБИ 3. ОБЪЕКТҲОИ САВДО, ХУСУСИЯТҲОИ ТАШКИЛИ САВДО, ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ, НАМУДҲО ВА ҶОЙГИРКУНИИ ОНҲО

Моддаи 9. Объектҳои савдо ва намудҳои асосии савдо

1. Ба объектҳои савдо мансубанд:

- объектҳои савдо;

- объектҳои хӯроки умумӣ.

2. Ба намудҳои асосии савдо савдои яклухт, савдои чакана, хӯроки умумӣ ва дигар намудҳои савдо, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, дохил мешаванд.

3. Хӯроки умумӣ тавассути объектҳои хӯроки умумӣ ба роҳ монда шуда, ба намудҳое (ошхона, тарабхона, қаҳвахона, бар ва ғайра) чудо мегардад, ки дорои категорияҳои нархгузори иловагӣ (люкс, олий, яқум, дуом, сеюм) ё бе нархгузори иловагӣ мебошанд.

4. Тартиби чудо намудани объектҳои хӯроки умумӣ ба намудҳо ва дараҷаи мансубияти онҳо ба ин ё он категорияи нархгузорӣ аз ҷониби соҳибони ин объектҳо бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешавад.

Моддаи 10. Хусусиятҳои ташкили хӯроки умумӣ

1. Субъектҳои савдо дар соҳаи хӯроки умумӣ хизматрасонии хӯроки умумиро оид ба қонсӯзгардонии талаботи истеъмолкунанда ба хӯрок ва таъмини фароғат амалӣ менамоянд.

2. Хизматрасонии корхонаҳои хӯроки умумии дорои намуд ва дараҷаҳои гуногун дар шаклҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- ғизогири;
- тайёр намудани маҳсулоти кулинарӣ ва маҳсулоти қаннодӣ;
- ташкили истеъмол ва хизмат;
- фурӯши маҳсулоти кулинарӣ;
- ташкили фароғат;
- иттилоотию машваратӣ;
- дигар намудҳои хизматрасонӣ, ки онҳоро қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст.

3. Пешниҳоди таомнома ба мизочон дар объектҳои хӯроки умумӣ ҳамчун пешниҳод (офертаи оммавӣ) барои бастанӣ шартномаи хариду фурӯши маҳсулоти хӯроки умумии дар таомнома зикршуда эътироф карда мешавад.

4. Маҳсулоти истеҳсоли худи корхонаҳои хӯроки умумӣ тибқи технология ва дастури (ретсепти) тайёркунии таомҳо, маҳсулоти кулинарӣ ва қаннодӣ дар асоси дастури (ретсепти) таомҳо ва маҳсулоте, ки барои истифодаи ҳатмӣ дар корхонаҳои хӯроки умумии ҳама гуна шаклҳои моликият аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда шудааст, тайёр карда мешавад.

5. Субъектҳои савдо дар соҳаи хӯроки умумӣ метавонанд ҳам шахсони ҳуқуқии мустақили ҳама гуна шакли ташкилию ҳуқуқӣ ва ҳам воҳидҳои сохтории корхонаҳои истеҳсолӣ бошанд.

6. Субъектҳои савдо дар соҳаи хӯроки умумӣ, ки воҳиди сохтории корхонаҳои истеҳсолӣ, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо мебошанд, аз ҳуқуқ ва имтиёзҳои ба дигар воҳидҳои сохтории ҷунин корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо пешниҳодшуда баробар истифода мебаранд.

7. Ба субъектҳои савдо дар соҳаи хӯроки умумӣ, ки хизмати муассисаҳои табобатӣ, талабагон, донишҷӯён, нафақахӯрон, маъюбон ва дигар гурӯҳҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ осебпазирро анҷом медиҳанд, дар асоси шартномаҳо шароити имтиёзноки иҷораи бино, хизматрасонии коммуналӣ ва дигар хизматрасонӣ фароҳам оварда мешаванд.

8. Муқаррароти Қонуни мазкур ва стандартҳо оид ба хизматрасонии хӯроки умумӣ мутобики стандартҳои давлатии соҳаи хӯроки умумӣ ҳамзамон бо дигар стандартҳои соҳаи хӯроки умумӣ истифода гардида, нисбат ба корхонаҳои хӯроки умумии ҳамаи шаклҳои моликият, намуд ва дараҷаҳои гуногун, инчунин соҳибкорони инфиродӣ, ки дар соҳаи хӯроки умумӣ фаъолият менамоянд, татбиқ мегарданд.

9. Стандартҳои зикргардида аз ҷониби корхонаҳои хӯроки умумӣ ва соҳибкорони инфиродӣ барои ташкили фаъолияти худ, инчунин барои амалӣ намудани сертификатсияи хӯроки умумӣ тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таъмини беҳатарии ҳаёт ва саломатии истеъмолкунандагон ва ҳифзи муҳити зист истифода бурда мешаванд (Қонуни ҚТ аз 8.08.2015 № 1216).

Моддаи 11. Савдо дар бозор

1. Дар бозор фурӯши яқлук ва чаканаи маҳсулоти озуқаворӣ ва ғайриозуқаворӣ, молҳои саноатӣ, маҳсулоти кишоварзӣ, мевачоти растаниҳои худрӯй, дигар молҳои истеъмолӣ ва ғайристеъмолӣ, инчунин чорво амалӣ карда мешавад.

2. Савдо дар бозор дар объектҳои савдо бо фароҳам овардани шароити зарурии хариди мол, иҷрои корҳо, хизматрасонӣ, нигоҳдорӣ ва фурӯши мол бо истифодаи таҷҳизоти савдо ва

таҷҳизоти технологии савдо (пештахта, пешдӯкон, яхдон ва дигар таҷҳизот), асбобҳои ченаки вазн мутобиқи талаботи санитарияи гигиенӣ, зидди сӯхтор, ҳифзи табиат ва дигар талаботи муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ гардонида мешавад.

3. Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар воҳидҳои маъмурияи ҳудудии дахлдор речаи қори бозорҳои давлатиро мустақилона муқаррар менамоянд (Қонуни ҚТ аз 15.03.2023 № 1960).

4. Фурӯшанда дар ҷойи савдо бояд дорои чунин мавод бошад:

- овеза бо нишондоди номи ташкилот, иттилоот дар бораи макони ҷойгиршавии он;
- китоби сабти арзу шикоят ва пешниҳодот;
- ҳуҷҷатҳое, ки манбаи воридшавии молҳоро нишон медиҳанд;
- ҳуҷҷатҳое, ки сифат ва беҳатарии молҳоро тасдиқ мекунанд;
- дафтарчаи тиббии намунаи муқарраргардида;
- корти фурӯшанда.

5. Ташкили фурӯши мол (иҷрои қору хизматрасонӣ) дар бозор ба зиммаи маъмурияти бозор вогузор карда мешавад.

6. Дар доираи фаъолияти мазкур маъмурияти бозор ҳамарӯза санҷиши талаботи зеринро амалӣ менамояд:

- корти фурӯшанда бо зикри насаб, ном, номи падари фурӯшанда ва номи ташкилот;
- ҷойҳои савдои аз ҷониби онҳо ишғолкардашуда;
- ҳангоми ошкор шудани ҳолатҳои риоя накардани талаботи зикргардида, тадбирҳои баргараф кардани онҳоро меандешад ё дар ҳамон рӯз мақомоти дахлдори назоратӣ ва санҷиширо огоҳ месозад.

7. Маъмурияти бозор ӯҳдадор аст, ки баҳисобгирии маблағ ва молу мулкро ба роҳ монанд, талаботи муқаррарнамудаи қонунгузориро ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ бо субъектҳои савдо дар бозор риоя намояд, субъектҳои савдоро дар бораи тағйир ёфтани тарифи пардохт дар мӯҳлати на дертар аз 3 рӯз огоҳ намояд.

8. Аз ҷониби ташкилот ва маъмурияти бозор иҷро накардани ӯҳдадориҳои бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаи онҳо гузошташуда (риоя накардани меъёрҳои шаҳрсозӣ ва сохтмон, талаботи беҳатарии зидди сӯхтор, санитарияи эпидемиологӣ, ҳифзи муҳити зист, пешниҳод накардани иттилоот ба мақомоти дахлдори назоратӣ ва ғайра) метавонад боиси ба ҷавобгарӣ кашидани ҳам ташкилот, ҳам шахсони мансабдори он, аз ҷумла манъ кардани фаъолияти ташкилот гардад.

9. Ба зиммаи маъмурияти бозор ӯҳдадориҳои пешбурди феҳристи фурӯшандаҳои бозор ва феҳристи шартномаҳо дар бораи пешниҳоди ҷойҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ бозор карда мешавад. Иттилоот оид ба феҳристҳои зикргардида метавонад аз ҷониби мақомоти андоз бо мақсади назорат дархост карда шавад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075).

Моддаи 12. Меъёрҳои ҳадди ақалли таъмини аҳоли бо майдонҳо барои бунёди объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ

1. Мақсади рушди савдо ва хизматрасонии маишӣ аз ноил гардидан ба меъёрҳои ҳадди ақалли таъмини аҳоли бо майдонҳо барои бунёди объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ - меъёрҳои асосии арзёбии дастрасии молҳои истеъмолӣ ва ғайристеъмолӣ, дастрасии хизматрасонии маишӣ барои аҳоли ва қонеъгардонии талабот ба чунин молҳо ва хизматрасонӣ иборат мебошад.

2. Меъёрҳои ҳадди ақалли таъмини аҳоли бо майдонҳо барои бунёди объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ бо тартиби пардохти чунин меъёрҳо, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, таҳия карда мешаванд.

3. Меъёрҳои ҳадди ақалли таъмини аҳоли бо майдонҳо барои бунёди объектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ дар таркиби ҳуҷҷатҳое, ки самти рушди иқтисодии вилоятҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳоро муайян менамоянд, тасдиқ гардида, дар ҳуҷҷатҳои банақшагирии ҳудудӣ, нақшаҳои генералӣ, барномаҳои ҳудудӣ ва минтақавии рушди савдо ва нақшаҳои ҷойгиркунонии объектҳои сайёри савдо ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Моддаи 13. Талабот нисбат ба чойгиркунонии объектҳои савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ

1. Субъектҳо барои фаъолият кардан дар бозори мол ва хизматрасонии таъиноти истеъмоли объектҳои асосӣ ва ғайриасосии махсус таҷҳизонидашудаи доимӣ ва сайёро истифода мебаранд.

2. Чойгиркунонии объектҳои зерин дар бинои истиқоматӣ, дар дохили бинои ба таври иловагӣ сохташуда, инчунин бинои иловагии дар манзили истиқоматӣ сохташуда манъ аст:

- объектҳои речаи корашон баъди соати 23.00;

- ҳаммом ва саунаҳо;

- объектҳои хӯроки умумӣ бо миқдори беш аз 50 чойи нишаст ё майдони умумии беш аз 250 метри мураббаъ бо истифодаи дастгоҳи пахши мусиқӣ;

- шустагарӣ ва хушкашӯй (ба истиснои бунгоҳҳои қабул ва шустагарӣҳои худхизматрасон бо иқтидори то 75 кг дар як рӯзи корӣ);

- студияҳои сабти овоз;

- маҳдудиятҳои дигаре, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст.

3. Дар объектҳои савдо, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ чойгиркунонии толорҳои бизнеси бозӣ, автоматҳои бозӣ ва ғайра, ба истиснои толорҳои бозиҳои кӯдакона манъ аст.

4. Объектҳои асосӣ, ғайриасосии доимӣ ва бозорҳои бо асбобу анҷоми махсуси савдою технологӣ ҷиҳозонидашуда мувофиқи ҳулосаи комиссияи давлатии қабул ба истифода дода мешаванд.

5. хорич карда шуд (Қонуни ҚТ аз 15.03.2023 № 1960).

Моддаи 14. Хусусиятҳои чойгиркунонӣ ва ташкили бозор

1. Бозор аз ҷониби шахсони воқеӣ ё ҳуқуқӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси озмун ва талаботи меъморӣ ва шахрсозӣ ташкил карда мешавад.

2. Ҳангоми зарурати ташкили ин ё он намуди бозор ҳолатҳои зерин ба назар гирифта мешаванд:

- зарурати таъмини аҳолии маҳалли муайян бо ин ё он намуди мол;

- мавҷудияти қитъаи замин барои ташкили бозор;

- баҳисобгирии талаботу пешниҳоди сокинони маҳалли мазкур.

3. Ҳуҷҷатҳои иҷозатдиҳанда, ки барои ташкили бозор заруранд, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешаванд.

4. Тарҳкашӣ, азнавтараҳкашӣ ва сохтмони биноҳои бозор, таҷдид ва навсозии биноҳо, иморатҳо, иншоот ва биноҳои дар онҳо мавҷудбуда аз ҷониби маъмурияти бозор бо риояи меъёру қоидаҳои меъморӣ, шахрсозӣ, санитарияи гигиенӣ ва иморатсозӣ, талаботи асосие, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муқаррар намудааст, амалӣ гардонида мешаванд.

5. Таҷҳизонидан ва нигоҳдории бозор, таваққуфгоҳи воситаҳои нақлиёт, чойҳои истифодабарии умум, мавзё барои чойгиркунонии воситаҳои оташнишонӣ ва аз сӯхтор огоҳкунандаи шахрвандон ҳангоми рух додани ҳолатҳои садамавӣ ва фавқулодда, чойи муносиб барои насби маводи иттилоотию маълумотӣ оид ба қоидаю тартиби фаъолият дар бозор, маъмурияти бозор ва роҳбари он, дар бораи ҳифзи ҳуқуқи истеъмолкунандагон ва таъминкунандаи робита бо мақомоти дахлдори назоратӣ, инчунин рақамҳои телефони мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии дахлдор (рақами телефонҳои "Робитаи мустақим") барои муроҷиати шахрвандон аз ҷониби маъмурияти бозор амалӣ гардонида мешаванд.

6. Дар бозорҳои фурӯши маводи истеъмоли лабораторияҳо (байторӣ, санитарӣ ва ғайра) барои ташҳиси маводи фурӯшии хӯроқворӣ ташкил карда мешаванд.

7. Ҳангоми фурӯши молҳо (иҷрои қору хизматрасонӣ) бо истифодаи воситаҳои ченак (тарозу, санги тарозу, зарфҳои ченақдор, метрҳо ва ғайра) бо мақсади аз ҷониби харидорон санҷидани саҳеҳии нарх, андоза ва вазни молҳои харидашуда (иҷрои қору хизматрасонӣ) дар

қойи муносиби бозор асбобу анҷоми ченкунандаи ҷавобгӯи қоида ва меъёрҳои метрологӣ насб карда мешаванд.

8. Ба мақомоти қорҳои дохилӣ, инчунин бо талаби мақомоти назоратӣ ва санҷишӣ ба қормадонии онҳо барои иҷрои ӯҳдадорихоҷашон бояд дар бозор устои доимӣ ва ё муваққатӣ ҷудо карда шавад.

9. Маъмурияти бозор вазифадор аст:

- бозорро дар ҳолати дахлдори санитарӣ ва техникӣ, ки ҳифзи муҳити зист, беҳатарии эпидемиологӣ, эпизоотӣ ва экологиро дар мавзеи қойғиршавии он таъмин менамояд, нигоҳдорӣ, инчунин барои бартараф ва нест кардани манбаҳои бемориҳои сироятӣ ва паразитӣ ё паҳншавии ин бемориҳо ҳангоми пайдо шудани онҳо мусоидат намояд;

- барои ташкили савдо, аз ҷумла барои қабул, нигоҳдорӣ, фурӯши мол (иҷрои қору хизматрасонӣ), таъминот бо барқу об, гармӣ ва канализатсия шароити зарурӣ фароҳам оварад;

- нигоҳдорию беҳатарии молеро, ки барои нигоҳдорӣ супурда мешавад, таъмин намояд;

- талаботи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бораи беҳатарӣ аз сӯхтор иҷро намояд;

- дигар талаботи пешбиниамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистонро иҷро намояд.

10. Қойҳои савдо дар бозор дар асоси нақшае, ки маъмурияти бозор дар мувофиқа бо мақоми вақолатдори давлатӣ оид ба назорати таъмини беҳатарӣ аз сӯхтор, ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ, назорати таъмини амнияти санитарии эпидемиологӣ аҳоли, ҳифзи муҳити зист ва оид ба назорати ҳимояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон таҳия ва тасдиқ намудааст, қойғир карда мешаванд. Ташкил ва пешниҳоди қойҳои, ки дар нақшаи қойғиркунонии нуқтаҳои савдо пешбинӣ нашудаанд, манъ аст.

11. Ба маъмурияти бозор мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба фаъолияти зиддиинҳисорӣ ҳангоми тақсими қойҳои савдо ба миён гузоштани шартҳои маҳдудкунанда манъ аст.

12. Ҳангоми тартиб додан ва тасдиқ намудани нақшаҳои қойғиркунонии қойҳои савдо дар бозорҳои универсалӣ маъмурияти бозор барои анҷом додани фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ ба шахсоне, ки хоҷагии деҳқонӣ (фермерӣ), хоҷагии ёрирасони шахсӣ доранд, бо боғдорӣ, обҷорӣ ва қорводорӣ машғуланд, аз рӯи миқдори муайяннамудаи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ки дар ҳудуди он бозор қойғир аст, қойҳои савдо пешбинӣ ва ҷудо менамояд.

13. Маълумотеро, ки ҳангоми бастании шартнома дар бораи ҷудо намудани қойи савдо пешниҳод мегардад, бо ҳуҷҷат тасдиқ қардан зарур аст.

14. Арзиши шартнома оид ба пешниҳоди қойи савдо аз қониби маъмурияти бозор муайян карда мешавад.

15. Зимни имқоннопазирии истифодаи қойи савдо аз қониби шахсе, ки дар бораи ҷудо қардани қойи савдо шартнома бастааст, дар ҳолатҳои боздоштани мӯҳлати амал ё бекор қардани шартнома ё қатъи фаъолияти маъмурияти бозор маъмурияти бозор дар назди ин шахс мутобиқи қонунгузорию граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошад.

16. Ҳангоми тартиб додан ва тасдиқ намудани нақшаи қойғиркунонии қойҳои савдо дар бозори кишоварзӣ ва бозори кооперативии кишоварзӣ маъмурияти бозор вазифадор аст бевосита ба истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ барои фурӯши мол ба миқдори муқаррарнамудаи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, аммо на қамтар аз панҷоҳ фоиз аз шумораи умумии онҳо қойҳои савдоро пешбинӣ ва пешниҳод намояд.

17. Қойҳои савдо дар бозори кишоварзӣ ба истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, инчунин ба шахсоне, ки хоҷагии деҳқонӣ (фермерӣ), хоҷагии ёрирасони шахсӣ доранд, бо боғдорӣ, обҷорӣ, қорводорӣ машғуланд, ба таври соддақардашуда ва бо тартиби муқаррарнамудаи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ба мӯҳлати на зиёда аз 6 моҳ ҷудо карда мешаванд.

18. Фурӯшанда мол (иҷрои қору хизматрасонӣ)-ро дар бозор танҳо дар сурати мавҷудияти қорти фурӯшанда, ки зимни бастании шартнома дар бораи пешниҳоди қойи савдо дода мешавад, ба фурӯш мебарорад.

19. Корти фурӯшанда ҳангоми бастани шартнома дар бораи чудо кардани чойи савдо ба расмӣ дароварда, ба ҳар як фурӯшанда дода мешавад ва дар сари сина насб гардида, нисбат ба ҳамаи чойҳои савдои дар он зикрфта дар доираи як бозор эътибор дорад.

20. Дар бозор (ба истиснои бозорҳои махсусгардонидашуда ва универсалӣ) фурӯши молҳои, ки савдои озоди онҳо тибқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон манъ ё маҳдуд карда шудааст, инчунин фурӯши маҳсулоти зерин манъ карда мешавад:

- тамоку, нӯшокиҳои спиртӣ, маҳсулоти алкоғолӣ ва оби чав;
- маҳсулоти консервшудаи истеҳсоли хонагӣ, маҳсулоти кулинарии аз гӯшт, моҳӣ ва маҳсулоти қаннодии дар хона тайёргардида;
- молҳои таъиноти маиши аз нигоҳи техникӣ мураккаб;
- ҳомилҳои иттилоотии компютерӣ;
- молҳои кимийӣ барои рӯзгор, пестисидҳо ва агрокимийҳо;
- маснуоти пиротехникӣ;
- маснуот аз металлҳои қиматбаҳо бо сангҳои қиматбаҳо, аз металлҳои қиматбаҳо бо сангҳои нимқиматбаҳо ва сунъӣ, сангҳои қиматбаҳои сайқалдодашуда;
- автомобилҳо, ядакҳо ва агрегатҳои рақамгузоришудаи онҳо.

21. Назорати риояи қоидаҳои савдо ва ташкили фаъолияти бозорҳо, ки Қонуни мазкур муқаррар намудааст, тибқи қонунгузори Қумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 8.08.2015 № 1216).

22. Қойгиркунӣ, фаъолият ва назорати нуқтаҳои хизматрасонии маишӣ дар бозор тибқи муқаррароти қисмҳои 9-15 ва 18-21 моддаи мазкур ба роҳ монда мешаванд (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075).

Моддаи 15. Тартиби қойгиркунонӣ ва ташкили фаъолияти объектҳои савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ дар ҳудудҳои алоҳидаи Қумҳурии Тоҷикистон

1. Қойгиркунонӣ ва ташкили фаъолияти объектҳои савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ дар ҳудудҳои алоҳида, аз ҷумла дар нақлиёти роҳи оҳан, нақлиёти ҳавоӣ ва обӣ, минтақаи гумрукӣ ва муассисаҳои таълимӣ бо назардошти хусусиятҳои хоси гурӯҳи истеъмолкунанда бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

2. Дар ҳудудҳои дар қисми 1 моддаи мазкур зикргардида метавонанд меъёрҳои пешниҳоди намудҳои алоҳидаи молҳо бо маҳдудкунии шаклҳои фурӯши мол (хизматрасонӣ), номгӯи молҳои фурӯшӣ (хизматрасонӣ) ва речаи кори объектҳои савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ қорӣ карда шаванд.

Моддаи 16. Тартиби қойгиркунонӣ ва ташкили кори объектҳои доимӣ ва сайёри савдо, хӯроки умумӣ, хизматрасонии маишӣ ва шабакаи савдои хурди чакана

1. Ҳангоми нокифоягӣ ва ё сатҳи пасти таъминоти шабакаи савдои чакана, хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ ба аҳоли, бо назардошти талабот ва тақлифҳои соқинони маҳалли мазкур, фаъолияти сохторҳои зерин иҷозат дода мешавад:

- объектҳои доимии ғайриасосии савдои хурди чакана - павилёнҳо дӯконҳо, автоматҳои савдо ва дигар биноҳои муваққатӣ;

- объектҳои сайёри савдои хурди чакана - ғурфаҳо, мағозаҳои автомобилӣ, автосистернаҳо, аробаҳо.

2. Объектҳои мазкур дар қитъаҳои замини холии маҳал тибқи нақшаҳои қойгиркунонии онҳо бо асосҳои зерин қойгир карда мешаванд:

- шартномаҳои иҷораи қитъаҳои замин барои объектҳои доимии ғайриасосӣ (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075);

- иҷозате, ки аз қониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ барои объектҳои сайёри савдои хурди чакана дода мешавад.

3. Тартиби таҳияи нақшаҳои қойгиркунонӣ ва ташкили қор, аз ҷумла талабот нисбат ба речаи қор ва махсусгардонии объектҳои доимии ғайриасосӣ ва объектҳои сайёри шабакаи савдои хурди чакана, тартиби додани иҷозат тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муқаррар карда мешаванд.

4. Бо гузашти мӯҳлати иҷозат барои ҷойгиркунонӣ ва ба охир расидани шартномаи иҷораи қитъаи замин соҳиби объекти доимии асосӣ ё сайёри шабакаи савдои хурди чакана ўҳдадор аст фаъолияти худро қатъ намояд, ба истиснои ҳолатҳое, ки бо тартиби муқарраргардида мӯҳлати ҷойгиркунонӣ ва иҷораи қитъаи замин тамдид карда шуда бошад (Қонуни ҚТ аз 14.03.2014 № 1075).

5. Тавассути объектҳои доимии ғайриасосӣ ё сайёри шабакаи савдои хурди чакана молҳое фурӯхта мешаванд, ки шароити махсуси нигоҳдорӣ ва фурӯшро талаб намекунанд ва хизматҳое расонида мешаванд, ки шароити махсуси хизматрасониро талаб намекунанд.

6. Дар объектҳои сайёри шабакаи савдои хурди чакана фурӯши молҳои озуқавории истеҳсоли ғайрисаноатӣ, ки борбандии саноатӣ нашудаанд ва молҳои озуқавории зудвайроншаванда ҳангоми мавҷуд набудани таҷҳизоти яхдонии коршоям манъ аст.

7. Дар объектҳои доимии ғайриасосӣ ва сайёри шабакаи савдои хурди чакана фурӯши тамоку, нӯшоқиҳои спиртӣ, маҳсулоти алкоғолӣ ва оби ҷав, ба истиснои павилёнҳои ҷавобгӯи талабот ба объектҳои савдо оид ба фурӯши чунин маҳсулот, ки тибқи қонунгузори Қумхурии Тоҷикистон муқаррар гардидаанд, манъ мебошад.

БОБИ 4. ТАЛАБОТИ АСОСӢ БА СУБЪЕКТҲОИ САВДО ОИД БА ТАШКИЛ ВА АМАЛӢ НАМУДАНИ САВДО ВА ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ

Моддаи 17. Ҳуқуқ ва ўҳдадориҳои субъектҳои савдо ва хизматрасониҳои маишӣ ҳангоми ташкил ва амалӣ намудани савдо ва хизматрасониҳои маишӣ

1. Бо савдо ва хизматрасониҳои маишӣ субъектҳои пешбиниамудаи Қонуни мазкур машғул мешаванд, ба шарт ки қонунгузори Қумхурии Тоҷикистон тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

2. Субъектҳои савдо ва хизматрасониҳои маишӣ ҳангоми ташкил ва амалӣ намудани фаъолияти худ, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои қонунгузори Қумхурии Тоҷикистон, мустақилона муайян менамоянд:

- машғул шудан бо савдо (савдои яклухт ва (ё) чакана, хизматрасонӣ дар соҳаи хӯроки умумӣ ва ё маишӣ);

- шакли савдо (дар объектҳои доимии савдо, берун аз объектҳои доимии савдо, аз ҷумла ярмаркаҳо, намоишҳо, дастифурӯшӣ, усули фосилавии фурӯши мол, фурӯши мол бо истифодабарии автоматҳо, дигар шаклҳои савдо);

- усули савдо (бо истифодабарӣ ва бе истифодабарии объектҳои савдо);

- махсусгардониҳои савдо (савдои универсалӣ ва махсусгардонидашуда, хизматрасонӣ оид ба хӯроки умумӣ ва ё хизматрасониҳои маишӣ);

- навъи объекти савдо, ки барои амалӣ гардонидани савдо истифода мегардад (объектҳои доимии савдо ва объектҳои сайёри савдо);

- асосҳо барои истифодабарии молу мулк ҳангоми савдо ва хизматрасониҳои маишӣ (ҳуқуқи моликият ва (ё) дигар асосҳои қонунӣ);

- нархи молҳои фурӯшӣ, хизматрасониҳои хӯроки умумӣ ва маишӣ;

- шакли интишори реклама дар объекти савдо ва хизматрасониҳои маишӣ ва пешдӯконҳои он;

- шартҳои бастанӣ шартномаҳои хариду фурӯши мол, шартномаҳои хизматрасониҳои пулакӣ.

3. Тартиб ва шартҳои савдо ва хизматрасониҳои маишӣ чунин ҳолатҳоро дар бар мегирад:

- номгӯи (ассортименти) молҳои фурӯшӣ, маҳсулоти истеҳсоли худии корхонаҳои хӯроки умумӣ ва хизматрасониҳои маишӣ;

- речаи қор;

- тарз ва усулҳое, ки тавассути онҳо савдо ва хизматрасониҳои маишӣ амалӣ гардонидани мешавад;

- миқдор, навъҳо, моделҳои таҷҳизоти технологӣ, асбобу анҷоме, ки ҳангоми савдо ва хизматрасониҳои маишӣ истифода бурда мешаванд;

- усули ба маълумоти харидорон расонидани иттилоот дар бораи фурӯшанда, молҳои ба савдо пешниҳодшуда, хизматрасонӣ;

- кафолати сифат ва мӯҳлати амали он;

- тартиб ва шартҳои дигари савдо.

4. Тартиб ва шартҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ, ки дар қисми 3 моддаи мазкур пешбинӣ гардидаанд, нисбат ба корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳои савдо бо қарори мақомоти давлатии дахлдор муқаррар карда мешаванд.

5. Субъекти савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳуқуқ дорад:

- аз мақоми ваколатдори давлатӣ иттилооти марбут ба ҳамаи масъалаҳои ташкили савдо ва хизматрасонии маишӣ, аз ҷумла санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи масъалаҳои соҳаи савдоро дар бораи санчишҳои пешбинишудаи ҷаъолияти онҳо (ба истиснои санчишҳои амалиётӣ) талаб намояд ва мувофиқи масъалаҳои марбут ба риояи қонунгузорӣ оид ба танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ тавзеҳоти хаттӣ гирад;

- манфиатҳои худро оид ба масъалаҳои муносибатҳои савдо шахсан ё тавассути намояндаи худ муаррифӣ намояд;

- ҳангоми гузаронидани назорати давлатии савдо дар соҳаи танзими савдо ва хизматрасонии маишӣ иштирок намуда, нусхаи ҳуҷҷатҳоро аз рӯи натиҷаи назорат талаб намояд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба санадҳои санчиши мақоми ваколатдори давлатӣ ва огоҳиномаҳо оид ба санадҳои санчиши савдо ва амали (ё беамалии) шахсони мансабдори мақоми ваколатдори давлатӣ шикоят намояд;

- ҳифзи сирри тиҷоратиро аз шахсони мансабдори мақоми ваколатдори давлатӣ талаб намояд;

- иттилоот ва ҳуҷҷатҳоеро, ки ба савдо ва хизматрасонии маишӣ дахлдор нестанд, пешниҳод накунад;

- аз шахсони мансабдори мақоми ваколатдори давлатӣ ва сохторҳои минтақавии он ҳангоми анҷом додани амалҳо нисбат ба субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ риояи қонунгузориро дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ талаб намояд;

- санадҳо (қарорҳо) ва талаботи мақоми ваколатдори давлатӣ ва шахсони мансабдори онро, ки ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба масъалаҳои танзими давлатии савдо ва хизматрасонии маишӣ мутобикат намекунанд, иҷро накунад;

- аз шахсони мансабдори мақоми ваколатдори давлатӣ, ки санчиш мегузаронанд, асоси гузаронидани санчишро талаб кунад, бо шаҳодатномаи хизмати онҳо шинос шавад;

- аз мақоми ваколатдори давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброни зарарро, ки дар натиҷаи қабули қарор ва амали (беамалии) шахсони мансабдори ӯ расидааст, талаб намояд;

- ҷиҳати гузаронидани санчиши савдо ва хизматрасонии маишӣ мутахассисон, намояндагони ассотсиатсияҳо ва дигар ташкилотҳои ҷамъиятиро ҷалб намояд;

- субъекти савдо ва хизматрасонии маишӣ дорои дигар ҳуқуқҳои мебошад, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намулдааст.

6. Ба субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳимояи судии ҳуқуқ ва манфиатҳои онҳо кафолат дода мешавад.

7. Тартиби ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ бо Қонуни мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

8. Иҷро накардан ё иҷрои номатлуби ўҳдадорӣ оид ба таъмини ҳуқуқҳои субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ боиси ҷавобгарии пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

9. Субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ ҳангоми амалӣ намудани ҷаъолияти худ ўҳдадоранд:

- ба харидор дар бораи сифат ва маҳалли истеҳсоли мол ва хизматрасонӣ, хусусиятҳои истеъмолӣ, ўҳдадорӣҳои кафолатӣ ва тартиби пешниҳоди арзу шикоят, усул ва қоидаҳои истифодабарии маҳсулот, тарзи нигоҳдории он, инчунин маҳалли ҷойгиршавӣ ва дигар

реквизитҳои фурӯшанда ё тайёркунанда (ичрокунанда) иттилооти зарурӣ ва саҳеҳ пешниҳод намоянд;

- асбобҳои назоратию ченкунии ҷавобгӯи талаботи низоми давлатии таъмини ягонагии ченакхоро дар ҷойи муносиби объекти савдо ҷойгир намоянд;

- ҳангоми пайдоиши шубҳаи харидор нисбат ба ҳаҷм, вазн ва андозаи мол ба ӯ имконият фароҳам оранд, ки тавсифи зикргардидаи ченакхоро бо асбобҳои назоратию ченкунӣ мустақилона санҷад;

- ҳангоми фурӯши молҳое, ки тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ба молҳои сертификатсияшаванда мансуб дониста шудаанд, бо талаби харидор сертификати мутобиқати молро (ё нусхаи онро) пешниҳод кунанд;

- бо тартиб ва ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон аз дастгоҳҳои назоратию ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ истифода баранд;

- молеро, ки ҷавобгӯи талабот ва меъёрҳои беҳатарӣ нест, аз муомилот бароранд;

- дастурҳои мақоми ваколатдори давлатиро, ки бо тартиби муқарраргардида дода шудаанд, иҷро намоянд;

- ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба моҳияти масъалаҳои марбут ба иҷрои Қонуни мазкур ва риоя накардани қоидаҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ дар рафти аз ҷониби он гузаронидани тафтиш ва аз рӯи натиҷаҳои он тавзеҳот манзур намоянд;

- бо тартиби муқарраргардида пешбурди баҳисобгирии амалиёти молиро таъмин намоянд, ҳисоботи пешбининамудаи қонунгузорию пешниҳод намоянд;

- дигар муқаррароти муайяннамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя намоянд.

10. Корманд намояндаи расмии фурӯшанда (ичрокунанда) ҳисоб мешавад, ба шарте ки аз номи фурӯшанда (ичрокунанда) ва ҳимояи манфиати он тибқи ваколатнома ва ё қонун баромад кунад ё агар он мустақилона ба истеъмолкунандагон ба ҳайси фурӯшанда (ичрокунанда) хизмат расонад.

11. Фурӯшанда (ичрокунанда) ҳуқуқ дорад, ки хизматрасонии истеъмолкунандагонро мустақилона анҷом диҳад, агар он ҷавобгӯи ҳамаи талаботе бошад, ки мутобиқи Қонуни мазкур нисбат ба корманд муқаррар шудааст.

12. Фурӯшандагон (ичрокунандагон) барои иҷрои корҳое, ки бевосита бо хизматрасонии истеъмолкунандагон алоқаманданд, бояд кормандони тахассусӣ дошта бошанд, ки аз ҷумлаи кормандони ҳайати корхона буда, ба таври кироя кор мекунанд, таҳсилоти дахлдори касбӣ ва омодагии касбӣ, омодагии гигиеники касбӣ доранд ва аз ташхиси тиббӣ гузаштаанд.

13. Дар толори фурӯш кормандоне, ки бо хизматрасонии истеъмолкунандагон машғуланд, бояд либоси ягонаи махсус дошта бошанд.

14. Ба кори савдо ва хизматрасонии маишӣ шахсони зерин роҳ дода намешаванд:

- агар иҷозати дахлдори тиббӣ надошта бошанд, ба шарте ки, мутобиқи санадҳои меъерии ҳуқуқи дахлдор барои пешбурди ин гуна намуди савдо ва хизматрасонии маишӣ чунин иҷозат муқаррар гардида бошад;

- ноболиғони то 18-сола, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 18. Таҳсилоти касбӣ, тайёрӣ ва бозомӯзии касбӣ

1. Кормандоне, ки бевосита ба истеъмолкунандагон хизмат мерасонанд, бояд дар сатҳи на камтар аз курси таҳсилоти бо ҳуҷҷати дахлдор тасдиқшуда тайёрии касбӣ дошта бошанд.

2. Кормандон бояд ҳар се сол як маротиба аз ҳисоби маблағи фурӯшанда (ичрокунанда) аз бозомӯзии касбӣ гузаранд.

Моддаи 19. Муоинаи тиббӣ

1. Кормандон вазифадоранд аз муоинаи пешакии тиббӣ (ҳангоми қабул шудан ба кор) ва муоинаи даврии профилактикии тиббӣ бо тартиби муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ гузаранд.

2. Муоинаи пешакии тиббӣ аз ҳисоби ҳуди кормандон ё аз ҳисоби корфармо гузаронида мешавад.

3. Муоинаҳои даврии профилактикии тиббӣ аз ҳисоби фурӯшанда (ичрокунанда) гузаронида мешаванд.

БОБИ 5. ТАРТИБИ ХИЗМАТРАСОНӢ БА ГУРӢҲҲОИ АЛОҲИДАИ ИСТЕЪМОЛКУНАНДАГОН, НАРХГУЗОРӢ, НОМГӢИ МОЛҲО ВА НАМУДҲОИ ХИЗМАТРАСОНӢ АЗ ЧИҲАТИ ИҶТИМОӢ МУҲИМ

Моддаи 20. Ташкили хизматрасонӣ барои гурӯҳҳои алоҳидаи истеъмолкунандагон, ки аз ҳифзи иҷтимоӣ истифода мебаранд

1. Ҷиҳати хизматрасонӣ ба гурӯҳҳои алоҳидаи истеъмолкунандагон, ки аз ҳифзи иҷтимоӣ истифода мебаранд, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар доираи ваколаташон метавонанд объектҳои махсусгардонидашудаи савдо ва хизматрасонии маиширо муайян намоянд, ки дар онҳо нархи мол (хизматрасонӣ) нисбат ба чунин моли (хизматрасонии) дар минтақа мавҷудбуда пасттар аст.

2. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар доираи ваколаташон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ метавонанд усул ва механизмҳои мухталифи дастгирии чунин объектҳои савдо ва хизматрасонии маиширо амалӣ намуда, аз ҷумла барои субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ имтиёзҳо фароҳам оваранд.

Моддаи 21. Нархгузорӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ

1. Нархи мол (қору хизматрасонӣ) аз ҷониби субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ, ба истиснои талаботи пешбиниамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба фаъолияти зиддиинҳисорӣ, мустақилона муайян карда мешавад. Ба танзими давлатии нархҳо танҳо тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода мешавад.

2. Нархи молҳое, ки субъектҳои савдо мефурӯшанд ва подоши хизматрасонии маишӣ, инчунин дигар шартҳои шартнома барои ҳамаи истеъмолкунандагон бояд яқхела бошанд, ба истиснои ҳолатҳое, ки дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ барои гурӯҳҳои алоҳидаи истеъмолкунандагон фароҳам овардани имтиёзҳо пешбинӣ гардидаанд.

3. Субъекти савдо ва хизматрасонии маишӣ ӯҳдадор аст, ки мавҷудияти нархномаҳои ягона, дақиқ ва ба расмият даровардашударо барои молҳои фурӯшӣ бо зикри номи мол, навъ, нархи вазн ё воҳиди мол, имзои шахси аз ҷиҳати моддӣ масъул ё мӯҳри ташкилот ва санаи таҳияи нархнома таъмин намояд.

4. Ҳангоми дастифурӯшии мол фурӯшанда ӯҳдадор аст бо худ нархномаеро дошта бошад, ки дар он номгӯй ва нархи мол зикр гардидааст.

5. Бо мақсади танзими давлатии нархи молҳо ва намудҳои алоҳидаи молу хизматрасонии аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон механизмҳои мухталифи нарх ва тарифҳои (аз ҷумла муқаррар намудани ҳадди ақал ва ё ҳадди ниҳой, танзими нархи иловагии (иловапулии) онҳо (аз ҷумла, муқаррар намудани ҳадди ниҳой (ҳадди ақал ва ё ҳадди ниҳой), мониторинги калкулятсия ва ташаққули нархро барои ин молҳо истифода мебарад. Нарх ва тарифҳо барои чунин молҳо, иловапулӣ ба нархҳо мутобики қонунгузории зиддиинҳисорӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 22. Навъҳои молу хизматрасонии аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим

1. Дар объектҳои савдои чакана, хизматрасонии маишӣ, ки ба таври дахлдор махсус гардонида шудаанд, навъи молҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим фурӯхта ва хизматҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим расонида мешавад.

2. Ба навъҳои молҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим инҳо дохил мешаванд:

- молҳои озуқаворӣ - нон, маҳсулоти нонӣ, биринҷ, орд, намак, шакар, чой, гӯшт, шир, маҳсулоти ширӣ, рағғани ҳайвоноту растани, маргарин, тухм, моҳӣ, ярма, маҳсулоти макаронӣ, картошка, карам, лаблабу, сабзӣ ва пиёз;

- молҳои ғайриистеъмолий - собун, воситаҳои шустушӯии синтетикӣ, хамираи дандон, мисвок, болопуши рахти хоб ва либос, ҷӯроби мардонаю занона, китоб, молҳои мактабӣ, сӯзан, ришта, гӯгирд, шамъ ва чароғ.

3. Ба навъҳои хизматрасонии аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим инҳо дохил мешаванд:

- барои сартарошхонаҳо - мӯйсаргирии оддӣ;

- барои шустагарӣ - шустушӯи болопӯши рахти хоб;
- барои ҳаммом ва саунаҳо - қабули душ;
- барои корхонаҳои таъмири асбобу анҷоми маишӣ, радиоэлектронӣ, мошину дастгоҳҳои маишӣ - таъмири яхдон, асбобҳои гармидиҳанда, телевизор, дарзвол ва чангкашакҳо;
- барои ателйе - таъмири маҳсулоти дарздӯзӣ, насосҷӣ бе порақунӣ, аз нав буридан ва аз нав дӯختан;
- барои суратгирхона - тайёр намудани сурат барои ҳуччатҳо;
- барои корхонаҳои таъмири металл - сохтани калид;
- барои корхонаҳои таъмири пойафзол - ҳама гуна таъмир, ба истиснои нав ва иваз намудани қисми болоӣ ва пошнаи пойафзол.

БОБИ 6. ТАШАККУЛЁБИИ ЗАХИРАҲОИ ИТТИЛООТИИ ДАВЛАТӢ ДАР СОҲАИ САВДО ВА ХИЗМАТРАСОНИИ МАИШӢ

Моддаи 23. Ташаккулёбии захираҳои иттилоотии давлатӣ

1. Таъминоти давлатии иттилоотӣ дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

2. Дар сомонаҳои расмӣ мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҳар се моҳ иттилооти зерин ворид мекунад:

- дар бораи қарорҳои қабулнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ;
- дар бораи нашри санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки муносибатҳоро дар соҳаи савдо ва хизматрасонии маишӣ танзим менамоянд;
- дар бораи нархи миёнаи намудҳои алоҳидаи мол;
- дигар иттилооти муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ пешбурди феҳристи савдо ва хизматрасонии маиширо ташкил мекунад ва дастрасии маълумоти онро таъмин менамояд. Феҳристи савдо ва хизматрасонии маишӣ маълумотро дар бораи субъектҳои савдо, субъектҳои савдои чакана (ба истиснои молистеҳсолкунандагон) ва дигар субъектҳои савдо оид ба вазъи савдо ва хизматрасонии маишӣ дар бар мегирад.

4. Барои ба феҳристи савдо ва хизматрасонии маишӣ ворид намудани маълумоти дар қисми 3 моддаи мазкур пешбинишуда, ки ворид намудани чунин маълумотро тасдиқ менамояд, пешбинӣ намудани тобеият чиҳати анҷом додани амали муайян, қабули қарор нисбат ба субъектҳои савдо, субъектҳои савдои чакана (ба истиснои молистеҳсолкунандагон), дар хусуси дар феҳристи савдо ва хизматрасонии маишӣ мавҷуд будани иттилоот оид ба ҳамин субъектҳои хоҷагидор ва (ё) савдо ва хизматрасонии маишӣ ситонидани маблағ манъ аст.

5. Субъектҳои савдо ва хизматрасонии маишӣ, ки ба савдои чакана, яклухт, дигар намудҳои фаъолияти савдо, хизматрасонии хӯроки умумӣ ва хизматрасонии маишӣ машғуланд, ўҳдадоранд, ки ба мақоми ваколатдори давлатӣ барои ташаккули захираҳои давлатии иттилоотӣ тибқи шакл ва мўҳлати муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ маълумот пешниҳод намоянд.

БОБИ 7. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 24. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 25. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ

Раҳмон

ш. Душанбе, 19 март соли 2013, № 943